

บทที่ 5

การวิเคราะห์ผลการศึกษา

งานวิจัยเรื่อง การหาแนวปฏิบัติที่เหมาะสมในการจัดการขยะและลดปริมาณขยะสะสมในครัวเรือนของชุมชนตำบลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ นี้ จากการเก็บข้อมูลและลงพื้นที่ศึกษาบริบทของชุมชน คณะผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินงานตามกิจกรรมการดำเนินงาน และการวิเคราะห์ผล ดังนี้

5.1 ผลการดำเนินตามแผนการวิจัย

5.2 สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน (แผนกิจกรรมทั้ง 5 อย่างสัมพันธ์กับพฤติกรรม วิถีชีวิต สังคม)

5.1 ผลการดำเนินตามแผนการวิจัย

5.1.1. ขั้นตอนการเตรียมการด้านทีมวิจัย (นักวิจัยสถาบัน นักวิจัยในพื้นที่ ผู้ประสานงาน และนักศึกษาที่ร่วมวิจัย) เตรียมพื้นที่เป้าหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สามารถสรุปผลการศึกษาตามขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

5.1.1.1 การเตรียมทีมวิจัย จากการประชุมทีมวิจัย นักวิจัยในพื้นที่ ถึงการวางแผนการดำเนินงานวิจัย การกำหนดบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของนักวิจัย การลงพื้นที่ทำความเข้าใจกับชุมชน การเก็บข้อมูลเบื้องต้น และจิตอาสา

5.1.1.2 การเตรียมชุมชน การลงพื้นที่เตรียมชุมชน เป็นการทำความเข้าใจถึงความ เป็นมา ชี้แจงวัตถุประสงค์ รายละเอียดของโครงการวิจัย และการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

5.1.1.3 เตรียมเครื่องมือและเก็บข้อมูล

การศึกษาวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแบบพรรณนา เพื่อให้การดำเนินวิจัยสามารถวัดได้ทั้งในด้านพฤติกรรมและรูประรมจิงใช้เครื่องมือในการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลหลายวิธี ได้แก่ แบบสอบถามความคิดเห็น (ปลายเปิดและปลายปิด) การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบไม่มีโครงสร้าง การฝึกรอบรมเชิงปฏิบัติการ การทดลอง การสังเกต Mind Mapping และการถอดบทเรียน เป็นต้น

5.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

5.1.2.1 ศึกษาดูงาน

คณะผู้วิจัยได้ศึกษาดูงานในพื้นที่ประสบผลสำเร็จ เป็นการศึกษาดูพื้นที่ที่มีแนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการขยะในชุมชนที่ประสบผลสำเร็จในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อเก็บ

เกี่ยวองค์ความรู้ และสร้างแรงบันดาลใจในการจัดการขยะให้กับตัวแทนนักวิจัยในพื้นที่ โดยในกิจกรรมนี้ได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 18-19 มีนาคม 2560 สถานที่เข้าศึกษาดูงานมีทั้งหมด 4 พื้นที่ ดังนี้

5.1.2.1.1 การนำขยะเหลือใช้มาเพิ่มมูลค่าเป็นอุปกรณ์ออกกำลังกาย ของ อบต.ป่าสังข์ อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

สิ่งที่สามารถนำไปใช้ต่อยอดในพื้นที่จากการศึกษาดูงาน

- 1) การนำขยะเหลือใช้มาเพิ่มมูลค่าใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 2) การสร้างกิจกรรมเกี่ยวกับการจัดการขยะเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์
- 3) แนวทางการสร้างอาชีพเสริมจากเศษขยะให้กับคนในชุมชน ช่วยลด

ปริมาณขยะในชุมชน

4) แนวทางการทำธนาคารขยะเป็นกองทุนสะสมเพื่อคุ้มครองสุขภาพและสวัสดิการตอบแทนสมาชิก เช่น ปันผลรายปี มอบเงินฌาปนกิจศพให้ครอบครัวสมาชิกที่เสียชีวิต เป็นต้น

ภาพที่ 5.1 การนำขยะเหลือใช้มาเพิ่มมูลค่าเป็นอุปกรณ์ออกกำลังกาย ของ อบต.ป่าสังข์
อ.จตุรพักตรพิมาน จ.ร้อยเอ็ด

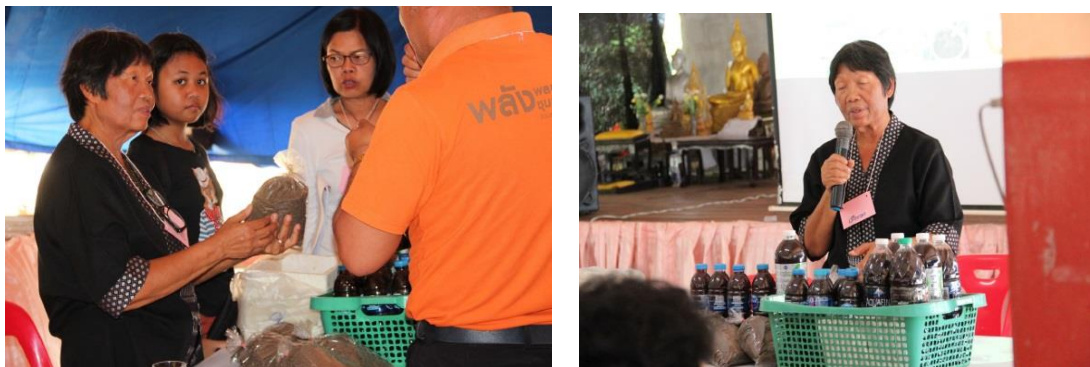
5.1.2.1.2 การนำเศษขยะเศษอาหาร เปลือกผลไม้ มาเลี้ยงไส้เดือนเพื่อได้น้ำหมัก และปุ๋ยจากมูลไส้เดือน ของ อบต.เมืองพล อ.พล จ.ขอนแก่น

สิ่งที่สามารถนำไปใช้ต่อยอดในพื้นที่จากการศึกษาดูงาน

1) การนำเศษขยะ เศษอาหาร เศษเปลือกผลไม้และอื่น ๆ มาใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

2) แนวทางการสร้างอาชีพเสริมจากเศษขยะให้กับคนในชุมชน ช่วยลดปริมาณขยะเปียก ขยะเศษอาหาร เปลือกผลไม้ ในชุมชน

3) แนวทางการนำเศษขยะ เศษอาหาร เศษเปลือกผลไม้มาเพิ่มมูลค่าใช้ในชีวิตประจำวันได้

ภาพที่ 5.2 การนำเศษขยะเศษอาหาร เปลือกผลไม้ มาเลี้ยงไส้เดือนเพื่อได้น้ำหมักและปุ๋ยจากมูลไส้เดือน ของ อบต.เมืองพล อ.พล จ.ขอนแก่น

5.1.2.1.3 การนำขยะเหลือใช้มาเพิ่มมูลค่าเป็นทำดอกไม้และการสานตะกร้าจากจากของพลาสติก ของ อบต.หนองพันทา อ.โซ่พิสัย จ.บึงกาฬ และ การทำธนาคารขยะกองทุนสะสมเพื่อสวัสดิการตอบแทนสมาชิก ของ อบต.บัวตูม อ.โซ่พิสัย จ.บึงกาฬ

1) อบต.บัวตูม อ.โซ่พิสัย จ.บึงกาฬ

สิ่งที่สามารถนำไปใช้ต่อยอดในพื้นที่จากการศึกษาดูงาน

- 1) การนำเยาวชนเข้ามาเป็นส่วนร่วมในการขับเคลื่อนกิจกรรมการจัดการขยะในครัวเรือน เช่น การทำดอกไม้และสานตะกร้าจากจากของกาแฟ ซองน้ำยาปรับผ้านุ่ม เป็นต้น
- 2) แนวทางการสร้างอาชีพเสริมจากขยะพลาสติกให้กับคนในชุมชน ช่วยลดปริมาณขยะพลาสติกลงได้

ภาพที่ 5.3 การนำขยะเหลือใช้มาเพิ่มมูลค่าเป็นทำดอกไม้และการสานตะกร้าจากจากของพลาสติก ของ อบต.หนองพันทา อ.โซ่พิสัย จ.บึงกาฬ

2) อบต.หนองพันทา อ.โซ่พิสัย จ.บึงกาฬ

สิ่งที่สามารถนำไปใช้ต่อยอดในพื้นที่จากการศึกษาดูงาน

1) การทำธนาคารขยะเป็นกองทุนสะสมเพื่อคุ้มครองสุขภาพและสวัสดิการตอบแทนสมาชิก เช่น ปันผลรายปี มอบเงินฌาปนกิจศพให้ครอบครัวสมาชิกที่เสียชีวิต เป็นต้น

2) การนำขยะเหลือใช้มาเพิ่มมูลค่าใช้ในชีวิตประจำวันได้

3) แนวทางการสร้างอาชีพเสริมจากเศษขยะให้กับคนในชุมชนช่วยลดปริมาณ

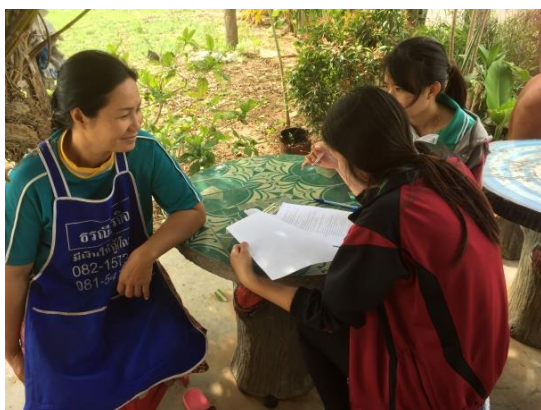
ขยะในชุมชน

ภาพที่ 5.4 การทำธนาคารขยะกองทุนสะสมเพื่อสวัสดิการตอบแทนสมาชิก ของ อบต.บัวตูม อ.โซ่พิสัย จ.บึงกาฬ

5.1.2.2 แบบสอบถาม

คณะผู้วิจัยได้ลงพื้นที่ และการเก็บข้อมูลบริบทชุมชนด้านต่าง ๆ โดยใช้แบบสอบถาม ข้อมูลพื้นฐานในการจัดการขยะในชุมชน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ประชาชน จำนวน 349 คน จาก จาก 2,671 ครัวเรือน ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังต่อไปนี้

ภาพที่ 5.5 การเก็บแบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของ.....

เรียนผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษากาวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล ในการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการขยะชุมชนที่เหมาะสม และเพื่อศึกษาการเลือกใช้เทคโนโลยีในการจัดการขยะที่เหมาะสมกับชุมชน จึงขอความร่วมมือจากท่านที่อาศัยอยู่ในชุมชน กรุณาตอบแบบสอบถามอย่างอิสระตามความเป็นจริงในชีวิต ซึ่งนักวิจัยจะนำผลที่ได้จากการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของท่านไปเป็นแนวทางและต้นแบบในการดำเนินการบริหารจัดการขยะภายในพื้นที่และพื้นที่อื่นๆ

ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ไม่มีชื่อผิดหรือชื่อถูกและไม่มีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ในทุกๆ ด้านของท่าน แต่มีประโยชน์ในการสร้างจิตสำนึกที่ดีในการจัดการขยะของทุกคนในชุมชน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ขอให้ทำทุกตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับขยะในครัวเรือนและการจัดการขยะ
- ตอนที่ 3 ผลกระทบจากขยะมูลฝอยในครอบครัว
- ตอนที่ 4 บทบาทผู้นำชุมชนต่อการจัดการขยะ
- ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามหลักการจัดการขยะมูลฝอย

โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ( ) หน้าข้อที่ตรงกับข้อมูลของท่าน และเติมข้อความลงในช่องว่างที่ให้มี ตามความเป็นจริง

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ

☐ เพศชาย	☐ เพศหญิง
---------------------------------	----------------------------------
2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 20 ปี	☐ 20 – 30 ปี
☐ 31 – 40 ปี	☐ 41 – 50 ปี
☐ 51 – 60 ปี	☐ มากกว่า 60 ปี
3. ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน

☐ ไม่ได้เรียนหนังสือ	☐ ประถมศึกษา
☐ มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย

ภาพที่ 5.6 แบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของเทศบาลสามแวง กรณีศึกษา : เทศบาลสามแวง อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดบุรีรัมย์ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ประชาชน จำนวน 128 ครัวเรือน ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังต่อไปนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับขยะในครัวเรือนและการจัดการขยะ
- ตอนที่ 3 ผลกระทบจากขยะมูลฝอยในครอบครัว
- ตอนที่ 4 บทบาทผู้นำชุมชนต่อการบริการจัดการขยะ
- ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามหลักการจัดการขยะมูลฝอย

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 5.1 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทั่วไป

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1.เพศ	128	100.00
ชาย	34	26.56
หญิง	94	73.44
2.อายุ	128	100.00
ต่ำกว่า 20 ปี	1	0.78
20 – 30 ปี	8	6.25
31 – 40 ปี	14	10.94
41 – 50 ปี	26	20.31
51 – 60 ปี	31	24.22
มากกว่า 60 ปี	48	37.50
3.ระดับการศึกษาสูงสุดของท่าน	128	100.00
ไม่ได้เรียนหนังสือ	6	4.69
ประถมศึกษา	85	66.41
มัธยมศึกษาตอนต้น	16	12.50
มัธยมศึกษาตอนปลาย	11	8.59
อนุปริญญา/ปวช/ปวส	5	3.91
ปริญญาตรี	5	3.91
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
4.อาชีพหลัก	128	100.00
ไม่ได้ประกอบอาชีพ	20	15.63
รับจ้างทั่วไป	15	11.72
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	-	-
บริษัทเอกชน	-	-

ค้าขาย	10	7.81
เกษตรกร	77	60.16
อื่นๆโปรดระบุ	6	4.69

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
5.อาชีพเสริม	7	100.00
เกษตรกร	1	0.78
ค้าขาย	3	2.34
ช่างซ่อม	1	0.78
ซ่อมรถ	1	0.78
ทอผ้า	1	0.78
6.รายได้ต่อปี	128	100.00
ต่ำกว่า 10,000 บาท	37	28.91
10,000-20,000 บาท	24	18.75
20,001-30,000 บาท	22	17.19
30,001-40,000 ปี	21	16.41
มากกว่า 40,001 บาท	24	18.75
7.ลักษณะบ้านพักอาศัย	104	100.00
บ้านครึ่งปูนครึ่งไม้	5	3.91
บ้านครึ่งไม้ครึ่งปูน	6	4.69
บ้านชั้นเดียว	5	3.91
บ้านปูน	6	4.69
บ้านปูนครึ่งไม้	3	2.34
บ้านปูนชั้นเดียว	29	22.66
บ้านปูนสองชั้น	11	8.59
บ้านไม้ชั้นเดียว	3	2.34
บ้านไม้ยกถุน	1	0.78
บ้านไม้ยกสูง	1	0.78
บ้านไม้สองชั้น	17	13.28
บ้านสองชั้น	17	13.28

ตารางที่ 5.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
8.ครอบครัวท่านตั้งอยู่หมู่ใด	128	100.00
หมู่ 1	20	15.63
หมู่ 2	18	14.06
หมู่ 3	11	8.59
หมู่ 4	17	13.28
หมู่ 5	15	11.72
หมู่ 6	11	8.59
หมู่ 7	10	7.81
หมู่ 8	16	12.50
หมู่ 9	10	7.81

จากตารางที่ 5.1 พบว่า ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 128 คน คิดเป็นเพศหญิง จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 73.44 เพศชาย จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 26.56 ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 60 ปี รองลงมาคือ อายุ 51-60 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.22 ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาชั้นประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 66.41 และมีอาชีพหลักเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 60.16 มีรายได้ต่อปีส่วนใหญ่ ต่ำกว่า 10,000 บาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 28.91 และลักษณะบ้านที่อาศัยส่วนใหญ่จะเป็นบ้านปูนชั้นเดียว คิดเป็นร้อยละ 22.66

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะในครัวเรือน

ตารางที่ 5.2 แสดงจำนวน และร้อยละของลักษณะการทิ้งขยะในครัวเรือน

ลักษณะการทิ้งขยะในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ใส่ถุงพลาสติก/ถุงดำ	66	51.56
ใส่ถังขยะ	41	32.03
ใส่ถังขยะแยกประเภท	10	7.81
กองรวมกัน	11	8.59
อื่น ๆ	-	-

จากตารางที่ 5.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากทิ้งขยะในครัวเรือนโดยใส่ถุงพลาสติก/ ถูงด้า จำนวน 66 คิดเป็นร้อยละ 51.56

ตารางที่ 5.3 แสดงจำนวน และร้อยละของปริมาณการทิ้งขยะในครัวเรือนต่อวัน

ปริมาณการทิ้งขยะในครัวเรือนต่อวัน	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 1 กก.	71	55.47
1-2 กก	49	38.28
3-4 กก.	7	5.47
มากกว่า 6 กก.	1	0.78

จากตารางที่ 5.3 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากมีปริมาณทิ้งขยะต่อวันโดยประมาณ น้อยกว่า 1 กิโลกรัม จำนวน 71 คิดเป็นร้อยละ 55.47 รองลงมาคือปริมาณ 1-2 กิโลกรัม คิดเป็น ร้อยละ 38.28

ตารางที่ 5.4 แสดงจำนวน และร้อยละของประเภทขยะเปียกหรือขยะอินทรีย์ในครัวเรือน

ประเภทขยะเปียกหรือขยะอินทรีย์	จำนวน	ร้อยละ
เศษอาหาร/เศษข้าว/เศษขนม	102	79.70
เศษพืชผัก/ผลไม้	51	39.84
เศษใบไม้/ใบตองห่ออาหาร	35	27.34
ซากสัตว์/เนื้อ/หมู/ปลา/กุ้ง/กระดองปู/ก้างปลา/ไก่/เปลือกไข่ ฯลฯ	1	0.80
อินทรีย์วัตถุอื่นๆที่สามารถย่อยสลายเน่าเปื่อยง่าย	1	0.80
อื่นๆ	-	-
ไม่มีขยะเปียก	16	12.50

จากตารางที่ 5.4 พบว่า ประเภทขยะเปียกหรือขยะอินทรีย์ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เลือก ทิ้งเศษอาหาร/เศษข้าว/เศษขนม จำนวน 102 คิดเป็นร้อยละ 79.69 รองลงมาเป็นที่เศษ พืชผัก/ผลไม้ คิดเป็นร้อยละ 39.84

ตารางที่ 5.5 แสดงจำนวน และร้อยละของปริมาณขยะเปียกหรือขยะอินทรีย์ในครัวเรือน

ปริมาณขยะ ขยะเปียก/ขยะอินทรีย์	น้อยกว่า 1 กิโลกรัม	1 กิโลกรัม	2 กิโลกรัม	3 กิโลกรัม	4 กิโลกรัม	5 กิโลกรัม
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
เศษอาหาร/เศษข้าว/เศษขนม	102 79.70	- -	- -	- -	- -	- -
เศษพืชผัก/ผลไม้	51 39.84	- -	- -	- -	- -	- -
เศษใบไม้/ใบตองห่ออาหาร	35 27.34	- -	- -	- -	- -	- -
ซากสัตว์/หมู/เนื้อ/ปลา/กุ้ง/กระดอง ปู/ก้างปลา/ไก่/ เปลือกไข่ ฯลฯ	1 0.80	- -	- -	- -	- -	- -
อินทรีย์วัตถุอื่น ๆ ที่สามารถย่อย สลายเน่าเปื่อยได้	1 0.80	- -	- -	- -	- -	- -
อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 5.5 ปริมาณขยะเปียกหรือขยะอินทรีย์ในครัวเรือนพบว่า ปริมาณเศษอาหาร/
เศษข้าว/เศษขนม น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 79.70

ปริมาณเศษพืชผัก/ผลไม้ น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 39.84

ปริมาณเศษใบไม้/ใบตองห่ออาหาร น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 27.34

ปริมาณซากสัตว์/หมู/เนื้อ/ปลา/กุ้ง/กระดองปู/ก้างปลา/ไก่/ เปลือกไข่ ฯลฯ

น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 0.80

ตารางที่ 6 แสดงจำนวน และร้อยละของประเภทขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ รีไซเคิลได้

ประเภทขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ รีไซเคิลได้	จำนวน	ร้อยละ
กล่องกระดาษ/ลังกระดาษ	27	21.10
หนังสือพิมพ์/แผ่นพับ/รูปภาพ/เอกสารต่าง ๆ/กระดาษต่างๆ	15	11.70
ขวดแก้ว/ภาชนะแก้วใส่อาหาร หรือเครื่องดื่มขวดแก้วสีต่างๆ	78	60.90
กล่องนม/กล่องบรรจุผลไม้ต่างๆ	29	22.70
ขวดพลาสติก/ภาชนะพลาสติก/ของเล่นพลาสติก	101	78.90
กระป๋องนม/กระป๋องใส่เครื่องดื่มชนิดต่างๆ	1	0.80
เศษโลหะต่างๆ เศษเหล็ก อะลูมิเนียม สังกะสี ทองแดง ทองเหลือง		
ดีบุก ลวด ตะปู ฯลฯ	1	0.80
ขยะอิเล็กทรอนิกส์/จอคอมพิวเตอร์ ฯลฯ	-	-
ยาง/แผ่นยาง	-	-
อื่นๆ	-	-
ไม่มีขยะแห่งที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้	4	3.13

จากตารางที่ 5.6 พบว่า ประเภทขยะที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ รีไซเคิลได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือก ขวดพลาสติก/ภาชนะพลาสติก/ของเล่นพลาสติก จำนวน 101 คิดเป็นร้อยละ 78.90รองลงมาคือ ขวดแก้ว/ภาชนะแก้วใส่อาหาร หรือเครื่องดื่มขวดแก้วสีต่างๆ จำนวน 78 คิดเป็นร้อยละ 60.90

ตารางที่ 7 แสดงจำนวน และร้อยละของปริมาณขยะแห่งที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ รีไซเคิลได้

ปริมาณขยะ ขยะแห่ง	น้อยกว่า 1 กิโลกรัม	1 กิโลกรัม	2 กิโลกรัม	3 กิโลกรัม	4 กิโลกรัม	5 กิโลกรัม
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
กล่องกระดาษ/ลังกระดาษ	25 19.80	1 100.00	- -	- -	1 100.00	- -
หนังสือพิมพ์/แผ่นพับ/รูปภาพ/ เอกสารต่างๆ/กระดาษต่างๆ	15 11.70	- -	- -	- -	- -	- -
ขวดแก้ว/ภาชนะแก้วใส่อาหาร หรือเครื่องดื่มขวดแก้วสีต่างๆ	73 59.30	- -	4 100.00	- -	- -	1 100.00
กล่องนม/กล่องบรรจุน้ำผลไม้ ต่างๆ	29 22.70	- -	- -	- -	- -	- -
ขวดพลาสติก/ภาชนะพลาสติก/ ของเล่นพลาสติก	98 78.40	- -	2 100.00	- -	- -	1 100.00
กระป๋องนม/กระป๋องใส่ เครื่องดื่มชนิดต่างๆ	1 0.80	- -	- -	- -	- -	- -
เศษโลหะต่าง ๆ เศษเหล็ก อะลูมิเนียม สังกะสี ทองแดง ทองเหลือง ดีบุก ลวด ตะปู ฯลฯ	1 0.80	- -	- -	- -	- -	- -
ขยะอิเล็กทรอนิกส์/ จอคอมพิวเตอร์ ฯลฯ	-	-	-	-	-	-
ยาง/แผ่นยาง	-	-	-	-	-	-
อื่นๆ	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 5.7 ปริมาณขยะแห่งที่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ รีไซเคิลได้พบว่า ปริมาณกล่องกระดาษ/ลังกระดาษ น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 19.80 ปริมาณ 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 100.00 ปริมาณ 4 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 100.00

ปริมาณหนังสือพิมพ์/แผ่นพับ/รูปภาพ/เอกสารต่างๆ/กระดาษต่างๆ น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 11.70

ปริมาณขวดแก้ว/ภาชนะแก้วใส่อาหาร หรือเครื่องดื่มขวดแก้วสีต่างๆ น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 59.30 ปริมาณ 2 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 100.00 ปริมาณ 5 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 100.00

ปริมาณกระป๋องนม/กระป๋องใส่เครื่องดื่มชนิดต่างๆ น้อยกว่า 1 กิโลกรัมคิดเป็นร้อยละ 0.80

ปริมาณเศษโลหะต่าง ๆ เศษเหล็ก อะลูมิเนียม สังกะสี ทองแดง ทองเหลือง ดีบุก ลวด ตะปู ฯลฯ น้อยกว่า 1 กิโลกรัมคิดเป็นร้อยละ 0.80

ตารางที่ 5.8 แสดงจำนวน และร้อยละของประเภทขยะแห่งที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือย่อยสลายยาก ไม่คุ้มค่ากับการรีไซเคิล

ประเภทขยะแห่งที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้	จำนวน	ร้อยละ
กล่องโฟม พอยล์ บรรจุภัณฑ์ใส่อาหาร	7	5.50
ถุงพลาสติกใส่อาหาร/ถุงก๊อบแก๊บ /ซองใส่บะหมี่สำเร็จรูป/ พลาสติกห่อหุ้มอาหารประเภทต่าง ๆ	120	93.80
กระดาษชำระ/กระดาษเคลือบมัน/กระดาษเปื้อนสิ่งสกปรก	3	2.30
กระป๋องเคลือบเหล็กดีบุก เช่น กระป๋องบรรจุอาหารบางชนิด(ปลา กระป๋อง)	4	3.10
เซรามิกส์	-	-
ไม้เสียบอาหารชนิดต่าง ๆ	1	0.80

จากตารางที่ 5.8 พบว่า ประเภทขยะแห่งที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือย่อยสลายยาก ไม่คุ้มค่ากับการรีไซเคิล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือก ถุงพลาสติกใส่อาหาร/ถุงก๊อบแก๊บ/

ของใส่บะหมี่สำเร็จรูป/พลาสติกห่อหุ้มอาหารประเภทต่าง ๆ จำนวน 120 คัดเป็นร้อยละ 93.80
รองลงมากล่องโฟม พอยล์ บรรจุภัณฑ์ใส่อาหาร จำนวน 7 คัดเป็นร้อยละ 5.50

ตารางที่ 5.9 แสดงจำนวน และร้อยละของปริมาณขยะแห่งที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือ
ย่อยสลายยาก ไม่คุ้มค่ากับการรีไซเคิล

ปริมาณขยะ ขยะแห่ง	น้อยกว่า 1 กิโลกรัม	1 กิโลกรัม	2 กิโลกรัม	3 กิโลกรัม	4 กิโลกรัม	5 กิโลกรัม
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
กล่องโฟม พอยล์ บรรจุภัณฑ์ใส่ อาหาร	7 5.50	- -	- -	- -	- -	- -
ถุงพลาสติกใส่อาหาร/ถุงก๊อบแก๊บ /ของใส่บะหมี่สำเร็จรูป/พลาสติก ห่อหุ้มอาหารประเภทต่าง ๆ	120 93.80	- -	- -	- -	- -	- -
กระดาษชำระ/กระดาษเคลือบ มัน/กระดาษเปื้อนสิ่งสกปรก	3 2.30	- -	- -	- -	- -	- -
กระป๋องเคลือบเหล็กดีบุก เช่น กระป๋องบรรจุอาหารบางชนิด (ปลากระป๋อง)	4 3.10	- -	- -	- -	- -	- -
เซรามิกส์	-	-	-	-	-	-
ไม้เสียบอาหารชนิดต่าง ๆ	1 0.80	- -	- -	- -	- -	- -

จากตารางที่ 5.9 ปริมาณขยะแห่งที่ไม่สามารถนำกลับมาใช้ใหม่ได้ หรือย่อยสลายยาก ไม่
คุ้มค่ากับการรีไซเคิลพบว่า ปริมาณกล่องโฟม พอยล์ บรรจุภัณฑ์ใส่อาหาร น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คัด
เป็น ร้อยละ 5.50

ปริมาณถุงพลาสติกใส่อาหาร/ถุงก๊อบแก๊บ /ซองใส่บะหมี่สำเร็จรูป/พลาสติกห่อหุ้มอาหาร
ประเภทต่าง ๆ น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 93.80

ปริมาณกระดาษชำระ/กระดาษเคลือบมัน/กระดาษเปื้อนสิ่งสกปรก น้อยกว่า 1 กิโลกรัม
คิดเป็นร้อยละ 2.30

ปริมาณกระป๋องเคลือบเหล็กตีบุก เช่น กระป๋องบรรจุอาหารบางชนิด(ปลากระป๋อง)
น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 2.30

ปริมาณไม้เสียบอาหารชนิดต่าง ๆ น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 0.80

ตารางที่ 5.10 แสดงจำนวน และร้อยละของประเภทขยะพิษ หรือขยะที่มีสารพิษ

ประเภทขยะพิษ หรือขยะที่มีสารพิษ	จำนวน	ร้อยละ
หลอดไฟ หลอดฟลูออเรสเซนต์ (นีออน)	3	2.30
กระป๋องสเปรย์ฉีดผม สเปรย์ยาฆ่าแมลง สเปรย์ทำความสะอาดต่าง ๆ	4	3.10
แบตเตอรี่ชนิดต่าง ๆ ที่หมดอายุแล้ว	-	-
ยาต่าง ๆ ที่หมดอายุแล้ว	-	-
เครื่องสำอาง น้ำยาล้างเล็บ น้ำยาย้อมผม น้ำยากัดสีผม	1	0.80
น้ำยาขัดเงาไม้ ขัดเงาโลหะ แลกเกอร์ทินเนอร์เซลแล็ก กาว สีทาบ้าน	-	-
น้ำยาทำความสะอาดเครื่องสุขภัณฑ์	4	3.10
ยาฆ่าแมลง สารกำจัดวัชพืช ปุ๋ยเคมี	9	7.00
น้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรก น้ำมันหล่อลื่นต่าง ๆ	2	1.60
บรรจุภัณฑ์สารเคมี สารพิษต่าง ๆ	2	1.60
อื่น ๆ	-	-
ไม่มีขยะพิษเลย	76	59.38

จากตารางที่ 5.10 พบว่า ประเภทประเภทขยะพิษ หรือขยะที่มีสารพิษ ผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่เลือกไม่มีขยะพิษเลย จำนวน 76 คิดเป็นร้อยละ 59.38 รองลงมายาฆ่าแมลง สารกำจัด
วัชพืช ปุ๋ยเคมี จำนวน 9 คิดเป็นร้อยละ 7.00

ตารางที่ 5.11 แสดงจำนวน และร้อยละของปริมาณขยะพิษ หรือขยะที่มีสารพิษ

ปริมาณขยะ ขยะพิษ หรือขยะที่มีสารพิษ	น้อยกว่า 1 กิโลกรัม	1 กิโลกรัม	2 กิโลกรัม	3 กิโลกรัม	4 กิโลกรัม	5 กิโลกรัม
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
หลอดไฟ หลอดฟลูออเรสเซนต์ (นีออน)	3 2.30	- -	- -	- -	- -	- -
กระป๋องสเปรย์ฉีดผม สเปรย์ยาฆ่า แมลง สเปรย์ทำความสะอาดต่าง ๆ	4 3.10	- -	- -	- -	- -	- -
แบตเตอรี่ชนิดต่าง ๆ ที่หมดอายุ แล้ว	- -	- -	- -	- -	- -	- -

ตารางที่ 5.11 (ต่อ)

ปริมาณขยะ ขยะพิษ หรือขยะที่มีสารพิษ	น้อยกว่า 1 กิโลกรัม	1 กิโลกรัม	2 กิโลกรัม	3 กิโลกรัม	4 กิโลกรัม	5 กิโลกรัม
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
ยาต่าง ๆ ที่หมดอายุแล้ว	- -	- -	- -	- -	- -	- -
เครื่องสำอาง น้ำยาล้างเล็บ น้ำยา ย้อมผม น้ำยากัดสีผม	1 0.80	- -	- -	- -	- -	- -
น้ำยาขัดเงาไม้ ขัดเงาโลหะ แลก เกอร์ทินเนอร์เซลแล็ก กาว สีทา บ้าน	- -	- -	- -	- -	- -	- -
น้ำยาทำความสะอาดเครื่อง สุขภัณฑ์	4 3.10	- -	- -	- -	- -	- -
ยาฆ่าแมลง สารกำจัดวัชพืช ปุ๋ยเคมี	9 7.00	- -	- -	- -	- -	- -
น้ำมันเครื่อง น้ำมันเบรก น้ำมันหล่อ ลื่นต่าง ๆ	2 1.60	- -	- -	- -	- -	- -
บรรจุภัณฑ์สารเคมี สารพิษต่าง ๆ	2 1.60	- -	- -	- -	- -	- -

อื่น ๆ	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 5.11 ปริมาณขยะขยะพิษ หรือขยะที่มีสารพิษ พบว่า ปริมาณหลอดไฟ หลอดฟลูออเรสเซนต์ (นีออน) บรรจุภัณฑ์ใส่อาหาร น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็น ร้อยละ 2.30

ปริมาณกระป๋องสเปรย์ฉีดผม สเปรย์ยาฆ่าแมลง สเปรย์ทำความสะอาดต่าง ๆ น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็น ร้อยละ 3.10

ปริมาณเครื่องสำอาง น้ำยาล้างเล็บ น้ำยาย้อมผม น้ำยากัดสีผม น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 0.80

ปริมาณน้ำยาทำความสะอาดเครื่องสุขภัณฑ์ น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 3.10

ปริมาณยาฆ่าแมลง สารกำจัดวัชพืช ปุ๋ยเคมี น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 1.60

ปริมาณบรรจุภัณฑ์สารเคมี สารพิษต่าง ๆ น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 1.60

ตารางที่ 5.12 แสดงจำนวน และร้อยละของประเภทขยะชนิดอื่นๆ

ขยะชนิดอื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
เศษผ้า	2	1.60
เศษวัสดุก่อสร้าง	1	0.80

จากตารางที่ 5.12 พบว่า ประเภทประเภทขยะชนิดอื่นๆ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือก เศษผ้า จำนวน 2 คิดเป็นร้อยละ 1.60 รองลงมาเศษวัสดุก่อสร้าง จำนวน 1 คิดเป็นร้อยละ 0.80

ตาราง 5.13 แสดงจำนวน และร้อยละของปริมาณขยะชนิดอื่นๆ

ปริมาณขยะ ขยะชนิดอื่นๆ	น้อยกว่า 1 กิโลกรัม	1 กิโลกรัม	2 กิโลกรัม	3 กิโลกรัม	4 กิโลกรัม	5 กิโลกรัม
	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ	จำนวน ร้อยละ
เศษผ้า	1 0.80	- -	1 100.00	- -	- -	- -

	1	-	-	-	-	-
เศษวัสดุก่อสร้าง	0.80	-	-	-	-	-

จากตารางที่ 5.13 ปริมาณขยะชนิดอื่นๆ พบว่า ปริมาณเศษผ้า น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็น ร้อยละ 0.80 ปริมาณ 2 กิโลกรัม คิดเป็นร้อยละ 100.00

ปริมาณเศษวัสดุก่อสร้าง น้อยกว่า 1 กิโลกรัม คิดเป็น ร้อยละ 0.80

ตารางที่ 5.14 แสดงจำนวน และร้อยละของวิธีการทิ้ง ทำลาย กำจัดขยะในครัวเรือน

วิธีการทิ้ง ทำลาย กำจัดขยะในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
เผาไฟ	117	91.41
ฝังกลบ	1	0.78
ทิ้งในแม่น้ำ ลำคลอง	-	-
กองทิ้งไว้ให้ย่อยสลายเอง	3	2.34
แยกจำหน่าย	55	42.97
นำไปทิ้งในที่ทิ้งขยะรวมของหมู่บ้าน	7	5.47
นำไปคลุมดิน/คลุมต้นไม้	3	2.34
นำไปทำปุ๋ย	4	3.13
ทิ้งในถังขยะ อบต. ที่อยู่ใกล้บ้าน	6	4.69
นำไปทิ้งบริเวณที่กำหนดเพื่อให้ อบต. รวบรวม	-	-

จากตารางที่ 5.14 พบว่า วิธีการทิ้ง ทำลาย กำจัดขยะในครัวเรือน ส่วนใหญ่เลือกเผาไฟ จำนวน 117 คิดเป็นร้อยละ 91.41 รองลงมาแยกจำหน่าย จำนวน 55 คิดเป็นร้อยละ 42.97

ตารางที่ 5.15 แสดงจำนวน และร้อยละของการดำเนินการลดปริมาณขยะในครัวเรือน

การดำเนินการลดปริมาณขยะในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
ลดปริมาณขยะที่อาจเกิดขึ้น เช่น ใช้ถุงผ้าใส่ของแทนถุงพลาสติก หรือ ถู ก๊อบแก๊บ	15	11.72
เลือกใช้ผลิตภัณฑ์ที่มีความเป็นพิษหรือเป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด เช่น ใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก แทนการใช้ปุ๋ยเคมี	5	3.91
นำขยะที่เป็นวัสดุมาใช้ใหม่ หรือใช้ซ้ำหลายๆ ครั้ง ก่อนที่จะทิ้ง เช่น ใช้ขวดกาแฟ ขวดน้ำหวาน ใส่น้ำดื่ม	38	29.69
นำขยะที่เป็นวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุด เสียหาย มาซ่อมแซมให้ใหม่ เช่น แก้ว ใต๊ะ ตุ๊กตากับข้าว	13	10.16
นำขยะมาแปรรูปตามกระบวนการของแต่ละประเภท เพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น นำขยะเปียกมาทำปุ๋ยหมัก เป็นต้น	2	1.56

ตารางที่ 5.15 (ต่อ)

การดำเนินการลดปริมาณขยะในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
หลีกเลี่ยงการซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้บรรจุภัณฑ์ห่อหลายชั้น	1	0.78
หลีกเลี่ยงการใช้สินค้าที่มีอายุการใช้งานต่ำ เช่น เลือกหลอดไฟฟ้าที่มีอายุใช้งาน 12,000 ชั่วโมง แทนหลอดไฟอายุการใช้งาน 8,000 ชั่วโมง	1	0.78
ในการเลือกซื้อสินค้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น สบู่ ยาสีฟัน ผงซักฟอก ฯลฯ เลือกซื้อเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่มีขนาดบรรจุใหญ่กว่า เนื่องจากใช้บรรจุภัณฑ์น้อยชิ้นกว่า	2	1.56
เลือกซื้อสินค้าที่ผู้ผลิตมีการเรียกคืนซากบรรจุภัณฑ์หลังการบริโภค เช่น น้ำอัดลมบางชนิดที่บรรจุขวดแก้วเรียกคืนขวด	1	0.78
เลือกซื้อสินค้าที่มีระบบมัดจำและคืนเงิน เมื่อนำบรรจุภัณฑ์มาคืน เช่น น้ำปลา บางชนิดเรียกคืนขวด ฯลฯ	3	2.34
เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้	39	30.47
เลือกซื้อสินค้าที่มีการออกแบบให้ใช้มากกว่า 1 ครั้ง เช่น แบตเตอรี่ชนิดเติมประจุไฟฟ้าใหม่ได้	-	-

เลือกซื้อสินค้าชนิดเติมใหม่ (refill) เช่น น้ำยาล้างจาน หรือสิ่งของหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้บ่อยร่วมกัน เช่น อุปกรณ์ทำความสะอาดบ้าน	33	25.78
อื่นๆ(โปรดระบุ)	-	-

จากตารางที่ 5.15 พบว่า การดำเนินการลดปริมาณขยะในครัวเรือนส่วนใหญ่เลือกซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำกลับมารีไซเคิลได้ จำนวน 39 คิดเป็นร้อยละ 30.47 รองลงมานำขยะที่เป็นวัสดุมาใช้ใหม่ หรือใช้ซ้ำหลายๆครั้ง ก่อนที่จะทิ้ง เช่น ใช้ขวดกาแฟ ขวดน้ำหวานใส่น้ำดื่ม จำนวน 38 คิดเป็นร้อยละ 29.69

ตารางที่ 5.16 แสดงจำนวน และร้อยละของลักษณะการนำขยะในครัวเรือนกลับมาใช้ประโยชน์

ลักษณะการนำขยะในครัวเรือนกลับมาใช้ประโยชน์	จำนวน	ร้อยละ
ถมที่	2	1.56
นำไปขาย	124	96.88
ซ่อมแซมเพื่อใช้ใหม่	-	-
นำมาใช้ซ้ำ	21	16.41
ปรับปรุงดิน	-	-
คลุมโคนต้นไม้	2	1.56
แปรรูปเป็นสินค้า	-	-
แปรรูปหรือประยุกต์เป็นของใช้ในครัวเรือน	1	0.78
ทำปุ๋ยหมัก/ปุ๋ยชีวภาพ/ปุ๋ยอินทรีย์/ปุ๋ยอัดเม็ด	10	7.81
อื่นๆ โปรดระบุ	-	-

จากตารางที่ 5.16 พบว่า ลักษณะการนำขยะในครัวเรือนกลับมาใช้ประโยชน์ ส่วนใหญ่เลือกนำไปขายจำนวน 124 คิดเป็นร้อยละ 96.88 รองลงมานำมาใช้ซ้ำ จำนวน 21 คิดเป็นร้อยละ 16.41

ตารางที่ 5.17 แสดงจำนวน และร้อยละของวิธีการจัดการขยะในครัวเรือน

วิธีการจัดการขยะในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
มีถังขยะหรือภาชนะรองรับขยะประจำบ้าน	54	42.19
ไม่มีถังขยะ แต่มีสถานที่หรือบริเวณที่ทิ้งขยะประจำบ้านที่ชัดเจน ทุกคนในบ้านรับรู้ร่วมกัน	45	35.16
แยกขยะเปียก ขยะแห้ง ในแต่ละภาชนะรองรับ	14	10.94
ไม่แยกประเภทของขยะ ทั้งรวมในภาชนะเดียวกันหรือสถานที่ เดียวกัน	4	3.13
แยกขยะขายได้ ขยะเปียก และขยะพิษ	44	34.38

จากตารางที่ 5.17 พบว่า วิธีการจัดการขยะในครัวเรือนส่วนใหญ่เลือก มีถังขยะหรือภาชนะรองรับขยะประจำบ้าน จำนวน 54 คิดเป็นร้อยละ 42.19 รองลงมา ไม่มีถังขยะ แต่มีสถานที่หรือบริเวณที่ทิ้งขยะประจำบ้านที่ชัดเจน ทุกคนในบ้านรับรู้ร่วมกัน จำนวน 45 คิดเป็นร้อยละ 35.16

ตอนที่ 3 ปัญหาและผลกระทบจากขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ตาราง 3 แสดงจำนวน และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามปัญหาและผลกระทบจากขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ตารางที่ 5.18 แสดงจำนวน และร้อยละของปัญหาที่เกิดจากขยะมูลฝอยในครัวเรือน

ปัญหาที่เกิดจากขยะมูลฝอยในครัวเรือน	จำนวน	ร้อยละ
กลิ่นเหม็นรบกวน	13	10.16
แมลงวัน แมงสาบรบกวน	9	7.03
หนูรบกวน	2	1.56
สกปรก เลอะเทอะ	2	1.56
ท่อระบายน้ำอุดตันจากขยะ	2	1.56
ไม่มีปัญหาใดๆ	89	69.53
ฝุ่น คิวิน ละออง จากการเผาขยะ	20	15.63

อื่นๆ	1	0.78
-------	---	------

จากตารางที่ 5.18 พบว่าปัญหาที่เกิดจากขยะมูลฝอยในครัวเรือนส่วนใหญ่เลือกไม่มีปัญหาใดๆจำนวน 89 คิดเป็นร้อยละ 69.53 รองลงมา ฝุ่น ควัน ละออง จากการเผาขยะ จำนวน 20 คิดเป็นร้อยละ 15.63

ตารางที่ 5.19 แสดงจำนวนและร้อยละของความเดือดร้อนจากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือนหรือเพื่อนบ้านใกล้เคียง

ความเดือดร้อนจากขยะมูลฝอย	จำนวน	ร้อยละ
ไม่ได้รับความเดือดร้อน	102	79.69
ได้รับความเดือดร้อน(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	21	16.41
มีแมลงวันมาก	5	3.91
มีหนูชุกชุม	2	1.56
มีกลิ่นเหม็นรบกวน	9	7.03
แหล่งเพาะเชื้อโรค	-	-
มีทัศนียภาพบริเวณที่อยู่ไม่สวยงาม	10	7.81
แหล่งน้ำ (อ่างเก็บน้ำ แม่น้ำ ห้วย) ปนเปื้อน	-	-
ปัญหาต่อการค้าและธุรกิจส่วนตัว	1	0.78
อื่นๆ โปรดระบุ	-	-

จากตารางที่ 5.19 พบว่าความเดือดร้อนจากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในครัวเรือนหรือเพื่อนบ้าน ใกล้เคียงส่วนใหญ่เลือกไม่ได้รับความเดือดร้อน จำนวน 102 คิดเป็นร้อยละ 79.69

ตารางที่ 5.20 แสดงจำนวน และร้อยละของความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน

ความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีปัญหา	86	67.19
มีปัญหาน้อยมาก	29	22.66
มีปัญหาน้อย	7	5.47
มีปัญหาปานกลาง	4	3.13
มีปัญหามาก	1	0.78
มีปัญหามากที่สุด / รุนแรง	1	0.78

จากตารางที่ 5.20 พบว่าความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนส่วนใหญ่เลือก ไม่มีปัญหา จำนวน 86 คิดเป็นร้อยละ 67.19 รองลงมามีปัญหาน้อยมาก จำนวน 29 คิดเป็นร้อยละ 22.66

ตารางที่ 5.21 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาที่เกิดจากขยะสะสมและมลพิษในชุมชน

สาเหตุที่เกิดปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ถังขยะไม่เพียงพอ	70	54.69
ถังขยะไม่มีฝาปิด	-	-
คนมักง่ายทิ้งขยะไม่เลือกที่	29	22.66
มีสัตว์คู้ยเหยี่ยวทำให้สกปรก	3	2.34
อื่นๆ โปรดระบุ	9	7.03

จากตารางที่ 5.21 พบว่าสาเหตุที่เกิดปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชนส่วนใหญ่เลือกถังขยะไม่เพียงพอ จำนวน 70 คิดเป็นร้อยละ 54.69 รองลงมาคนมักง่ายทิ้งขยะไม่เลือกที่ จำนวน 29 คิดเป็นร้อยละ 22.66

ตารางที่ 2.22 แสดงจำนวนและร้อยละของปัญหาที่เกิดจากขยะสะสมและมลพิษในชุมชน

ปัญหาที่เกิดจากขยะสะสมและมลพิษในชุมชน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มีที่ทิ้งขยะที่สามารถควบคุมโดยการทำลายได้	59	46.09
ปัญหาขยะล้นเมืองส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อม	-	-
ไม่มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ทำลาย ผึ่งกลบ	7	5.47
ปัญหาอุดตันของท่อน้ำ แห่่งน้ำ	2	1.56
ปัญหาควันพิษอันเนื่องมาจากการเผาขยะ	6	4.69
ปัญหาฝุ่นละอองที่เกิดจากการเผาขยะ	9	7.03
ปัญหาดินปนเปื้อนสารเคมี ไม่เหมาะสมกับการเกษตร	-	-
แหล่งน้ำปนเปื้อน ไม่เหมาะสมกับการใช้น้ำเพื่อการเกษตรหรือใช้ สอยในครัวเรือน	-	-
อื่นๆ โปรรระบุ	1	0.78

จากตารางที่ 5.22 พบว่าปัญหาที่เกิดจากขยะสะสมและมลพิษในชุมชน ส่วนใหญ่ไม่มีที่ทิ้งขยะที่สามารถควบคุมโดยการทำลายได้ จำนวน 59 คิดเป็นร้อยละ 46.09 รองลงมาปัญหาฝุ่นละอองที่เกิดจากการเผาขยะ จำนวน 9 คิดเป็นร้อยละ 7.03

ตอนที่ 4 บทบาทผู้นำชุมชนต่อการบริการจัดการขยะ

ตารางที่ 5.23 แสดงจำนวน และร้อยละของบทบาทผู้นำชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย

บทบาทผู้นำชุมชนในการจัดการขยะมูลฝอย	จำนวน	ร้อยละ
มี	92	71.88
ไม่มี	36	28.13
กรณีที่ตอบว่า มี		
รับเรื่องราวร้องทุกข์	22	17.19
เป็นผู้ประสานงานระหว่างชุมชนกับอบต.	36	28.13
ควบคุมสมาชิกให้ปฏิบัติตาม	18	14.06
เป็นให้คำแนะนำแก่สมาชิก	37	28.91

ขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากสมาชิก	56	43.75
กรณี que ตอบว่า ไม่มี		
ผู้นำขาดความรับผิดชอบ	19	14.84
ผู้นำขาดมนุษยสัมพันธ์	20	15.63
ผู้นำขาดความรู้	16	12.50
ผู้นำขาดความชำนาญ	10	7.81
ผู้นำขาดความเชื่อถือจากชุมชน	13	10.16
ลักษณะของผู้นำชุมชน		
เป็นตัวอย่างและเป็นต้นแบบที่ดีในการจัดการขยะ	67	52.34
เข้าถึงประชาชน ศึกษาถึงปัญหา	57	44.53
ประชาสัมพันธ์และข้อมูลที่ถูกต้อง	93	72.66
กระตุ้นและขับเคลื่อนให้เกิดการมีส่วนร่วม	29	22.66
สร้างแรงจูงใจในการจัดการขยะ	23	17.97

จากตารางที่ 5.23 พบว่าประชาชนส่วนใหญ่คิดว่าผู้นำมีบทบาทต่อการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 92 คน คิดเป็น ร้อยละ 71.88 ส่วนมากผู้นำมีบทบาท ในการให้ขอความร่วมมือและการสนับสนุนจากสมาชิก จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 43.75 และผู้นำส่วนใหญ่ ผู้นำขาดมนุษยสัมพันธ์จำนวน 20 คน คิดเป็น ร้อยละ 15.63 ผู้นำชุมชนควรประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่ถูกต้อง

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามหลักการจัดการขยะมูลฝอย

ตารางที่ 5.24 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (s.d) ของความคิดเห็นของประชาชน ที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของเทศบาลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์

ท่านมักปฏิบัติเรื่องต่อไปนี้บ่อยครั้งเพียงใด	ระดับความคิดเห็น		แปลผล
	$\bar{x}$	s.d.	
1. ชักชวนให้คนในครอบครัวร่วมกิจกรรมการจัดการขยะ	4.26	1.34	ปฏิบัติมาก

มูลฝอย			
2. แสดงความคิดเห็น แนวทางการแก้ไขปัญหา แสดงความต้องการเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยให้ผู้นำชุมชน	2.55	1.32	ปฏิบัติน้อยที่สุด
3. ทิ้งขยะลงถังขยะหรือสถานที่เตรียมไว้	4.05	1.74	ปฏิบัติมากที่สุด
4. คัดแยกขยะก่อนทิ้งลงในถังขยะหรือสถานที่เตรียมไว้	3.91	1.77	ปฏิบัติมากที่สุด
5. นำขยะที่ขายได้ไปรวบรวมตามจุดที่ชุมชนกำหนดไว้	2.95	1.91	ไม่ปฏิบัติ
6. พยายามลดขยะโดยนำถุงผ้ามาใช้แทนถุงพลาสติก	1.52	1.09	ไม่ปฏิบัติ
7. ร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดแผน โครงการ กิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาขยะในชุมชน	2.10	1.07	ไม่ปฏิบัติ
8. ร่วมปฏิบัติตามแผน โครงการ กิจกรรม เพื่อแก้ปัญหาขยะในชุมชน	2.27	1.27	ไม่ปฏิบัติ
9. ร่วมประเมิน แสดงความคิดเห็นผลการดำเนินงานตามแผน โครงการ กิจกรรม ของชุมชน	2.29	1.29	ไม่ปฏิบัติ
10. ร่วมแสดงความคิดเห็น ปรับปรุงระบบการบริหารจัดการขยะในชุมชนให้มีประสิทธิภาพ	2.21	1.23	ไม่ปฏิบัติ
11. ร่วมรับผลประโยชน์จากแผนงาน โครงการ กิจกรรม การจัดการขยะของชุมชนอย่างเท่าเทียม	2.33	1.31	ไม่ปฏิบัติ
12. มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและปฏิบัติการจัดการขยะที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดีอย่างต่อเนื่อง	2.45	1.43	ไม่ปฏิบัติ

จากตารางที่ 5.24 พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนของเทศบาลสามแวง อำเภอห้วยราช จังหวัดบุรีรัมย์ อยู่ในระดับ **ไม่ปฏิบัติ**

3. ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสังเคราะห์แนวทางการแก้ปัญหาและแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการจัดการขยะ

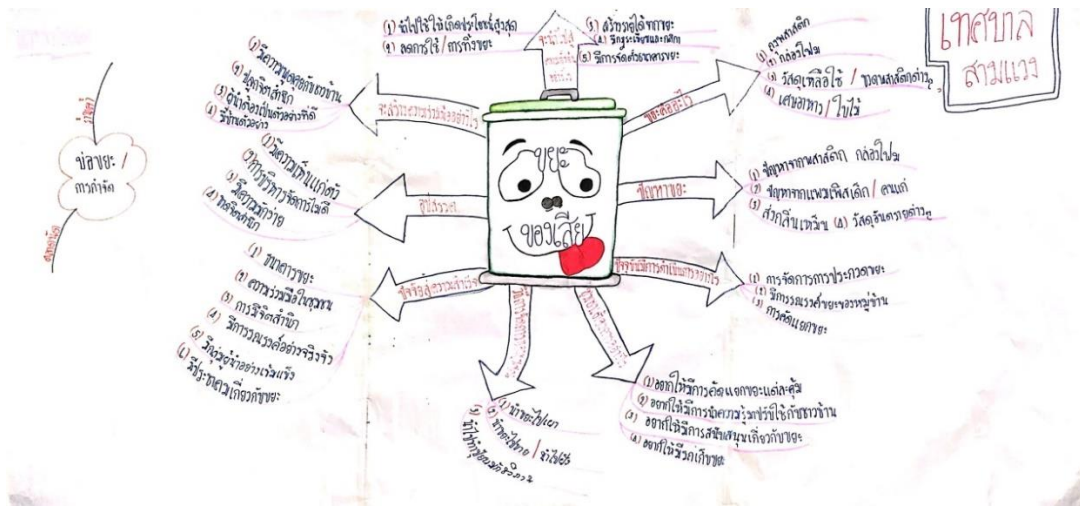
3.1 ประชุมสรุปสังเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา

ภาพที่ 5.7 กิจกรรมการบรรยายและให้ความรู้

ภาพที่ 5.8 ภาพผู้เข้าร่วมอบรม

ภาพที่ 5.9 สรุปสังเคราะห์ปัญหาเรื่องการจัดการขยะในชุมชนและแนวทางแก้ปัญหา

3.2 หาแนวทางปฏิบัติที่ตีร่วร่วมกันในระดับชุมชน

โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมได้แก่ รองนายกเทศบาลตำบลสามแฉก, ผู้นำแต่ละหมู่บ้าน, ตัวแทนชุมชน, ส.อบต., เจ้าหน้าที่ รพ.สต., ซึ่งได้แนวทางในการแก้ปัญหาและแนวทางการปฏิบัติที่ดีในการจัดการขยะของชุมชนเทศบาลสามแฉก

4. ขั้นตอนการทดลองใช้แผนปฏิบัติการ

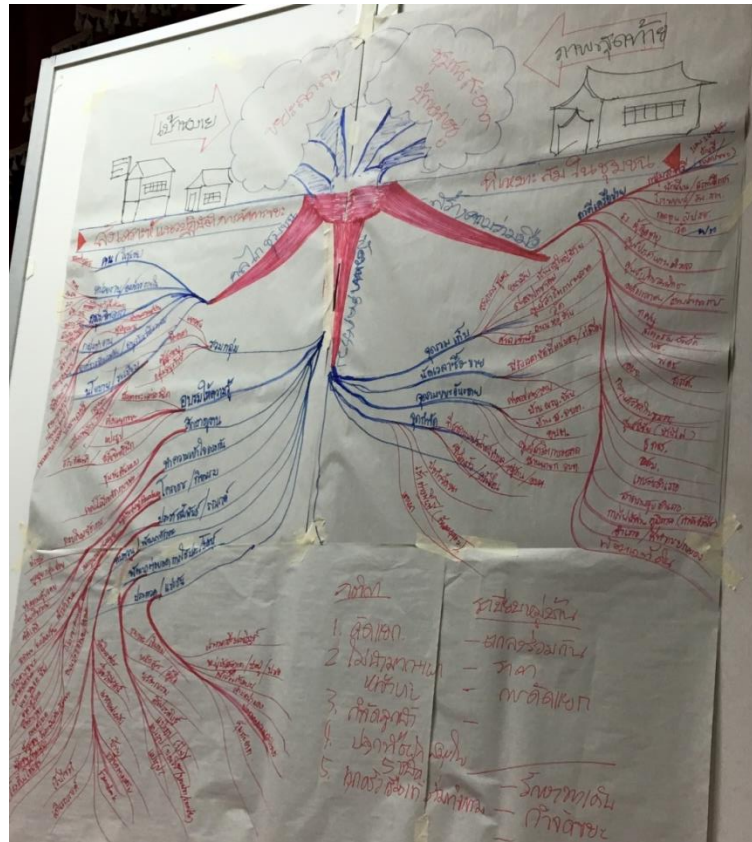
4.1 ติดตามผล ประเมินผล สรุปผล และถอดบทเรียน

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการและมีการถอดบทเรียน ได้ผลดังนี้

5.2 สังเคราะห์ผลการดำเนินงาน

เมื่อได้จัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อถอดบทเรียนและสรุปบทเรียน กลุ่มผู้เข้าร่วมโครงการได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนและซักถามข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานแนวปฏิบัติที่ดี ที่แต่ละชุมชนได้นำมานำเสนอเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกลุ่มอื่นๆ โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดแบ่งกลุ่มการถอดบทเรียนและสรุปบทเรียนที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งสังเคราะห์ผลภาพรวมแล้ว ดังนี้

ภาพที่ 5.8 กิจกรรมการติดตามผล ประเมินผล สรุปผล และถอดบทเรียน

ตารางที่ 5.26 ถอดบทเรียนและสรุปบทเรียนจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะ

ปัญหา	อุปสรรค	วิธีการดำเนินงาน	จุดเด่น/จุดแข็ง	การขับเคลื่อน	โอกาส/สิ่งที่ได้รับ
<ul style="list-style-type: none"> - ทิ้งขยะไม่เป็นที่ เช่น ข้างถนน ที่สาธารณะ - การจัดเก็บขยะไม่ถูกวิธี 	<ul style="list-style-type: none"> - การคัดแยกขยะไม่ถูกวิธี - ชุมชนมีการเข้าร่วมในการจัดการขยะยังไม่ครบทุกครัวเรือน 	<ul style="list-style-type: none"> - ระดมบุคคลและอาสาสมัคร - สร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดให้กับชุมชน - หาแนวทางการจัดการขยะที่เหมาะสม 	<ul style="list-style-type: none"> - ชุมชนมีความสามัคคีและให้ความร่วมมือ - ฝึกนิสัยการจัดการขยะต้นทางในครัวเรือนโดยส่งเสริมเด็กเยาวชนผู้ปกครองทำ 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้ชุมชนขยายผลการจัดการขยะด้วยชุมชนให้ครบทุกครัวเรือน 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทีมเครือข่ายพื้นที่อื่น - ได้ศึกษาดูงานต้นแบบ

ตารางที่ 5.27 ผลการสังเคราะห์โครงการย่อย : ปัจจัยส่งเสริมการดำเนินงาน

ปัจจัยส่งเสริม							
1	2	3	4	5	6	7	8
การบริหารจัดการของ ทต./อบต.	ทัศนคติและพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของชุมชน	ธรรมนูญหมู่บ้าน (กติกา ข้อตกลง กฎระเบียบ)	การจัดตั้งกลุ่ม การสื่อสาร และการถ่ายทอด	วิถีชีวิตและภูมิปัญญาองค์ความรู้	วัฒนธรรมและศาสนา	ผู้นำชุมชน (ผญ.บ. อสม. หัวหน้า)	ปัจจัยสนับสนุนภายนอก (เช่น งบ เครือข่าย นโยบายรัฐ เวลา)
มีการขับเคลื่อนโดย การให้ความรู้ และการรณรงค์	มีขวัญ กำลังใจ ในการขับเคลื่อนที่จะเป็นต้นแบบ	ชุมชนมีนโยบายให้เด็ก และเยาวชน ร่วมรณรงค์ และสร้างจิตสำนึก เช่น เด็กเก็บขยะ ทุกๆวัน อาทิตย์รอบหมู่บ้าน	มีชุมชนต้นแบบ	มีความศรัทธาในผู้นำ		ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง	มีการขยาย เครือข่าย และการจัดการขยะ ในชุมชน
อบต. มีนโยบาย ส่งเสริมการจัดการขยะ	มีการจัดการตนเอง เช่น เผาในพื้นที่ของตนเอง	มีกฎ กติกา การจัดการขยะ หมู่บ้าน	มีภาคี เครือข่าย แลกเปลี่ยน เรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีในการจัดการขยะในครัวเรือน			ผู้นำ มีความคิดสร้างสรรค์ และความกระตือรือร้น	
ชุมชนไม่มีถังขยะในหมู่บ้าน	มีการคัดแยกขยะขาย	อบต. ดัดป้ายให้ความรู้เรื่องการคัดแยกขยะรอบชุมชน	มีการจัดตั้งธนาคารขยะ			ผู้นำมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกบ้าน	

ตารางที่ 5.28 ผลการสังเคราะห์โครงการย่อย : ข้อจำกัดและอุปสรรคการดำเนินงาน

ข้อจำกัดและอุปสรรค							
1	2	3	4	5	6	7	8
การบริหารจัดการของ ทต./อบต.	ทัศนคติและพฤติกรรม การมีส่วนร่วมของ ชุมชน	ธรรมเนียมหมู่บ้าน (กติกา ข้อตกลง กฎ ระเบียบ)	การจัดตั้งกลุ่ม การสื่อสาร และการถ่ายทอด	วิถีชีวิตและ ภูมิปัญญา องค์ความรู้	วัฒนธรรม และศาสนา	ผู้นำชุมชน (ผญ.บ. อสม.หัวหน้า)	ปัจจัยสนับสนุน ภายนอก (เช่น งบประมาณ ขยาย นโยบายรัฐ เวลา)
ยังมีการรณรงค์ไม่ต่อเนื่อง	การดำเนินงาน ขึ้นอยู่กับผู้นำ			มีขยะแฝง เช่น เส้นทางสัญจรไปมา			งบประมาณไม่เพียงพอ
	ชุมชนยังไม่ตระหนักถึง ความสำคัญของการจัดการขยะ เท่าที่ควร						

